

Jedrce

Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

april 2003

Program obiska skupščine za Ljubljance:

- Odhod posebnega avtobusa z reaktorja ob 13:15.
- Skupščina 15:15 - 16:15
- Pogostitev 16:15 - 17:00
- Vrnitev v Ljubljano do 18:30

Vabilo na redno letno skupščino Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

v **četrtek, 8. maja 2003 ob 15:15**
v **Nuklearni elektrarni Krško**

Predvideni dnevni red:

1. Izvolitev delovnega predsedstva (predsedujoči, zapisnikar in dva overovatelja)
2. Poročilo predsednice DJS o delu v letu 2002
3. Poročilo nadzornega odbora
4. Obravnava in sprejem Plana dela DJS v letu 2003
5. Obravnava in sprejem Finančnega načrta DJS za leto 2003
6. Izvolitev volilne komisije (3 člani)
7. Ustanovitev in imenovanje stalnih komisij društva
5. Razno

Gradivo si lahko ogledate pri sekretarju društva, dr. Igorju Jenčiču. Na skupščini bo predstavljen tudi predlog Upravnega odbora DJS o ustanovitvi stalnih komisij društva (predlog je bil objavljen v Jedrcu (december 2002) hkrati z vabilom k sodelovanju).

Doslej oblikovani predlog za sestavo komisij:

Komisija	Naloge	Predlagane članice in člani
Statutarna komisija	Skrb za statut, pravilnike in postopke DJS	Milena Černilogar Radež, Bojan Hertl, Ivan Lubšina, Iztok Parzer, Nadja Železnik
Komisija za izobraževanje	Načrtovanje predavanj DJS	Boštjan Duhovnik, Simona Knez, Darko Korošec, Primož Pelicon, Djordje Vojnović
Komisija za zakonodajo in prepise	Spremljanje zakonodaje s področja delovanja DJS	Helena Janžekovič, Marjan Kromar, Andreja Peršič, Tea Bilič Zabrc

Še vedno se lahko prijavite za sodelovanje v eni od stalnih komisij društva!

Zaradi ureditve formalnosti pri vstopu v NEK in organizacije avtobusnega prevoza se nujno prijavite dr. Igorju Jenčiču, tel. 01/588 53 63, e-mail: nss@ijs.si

International Conference

Nuclear Energy for New Europe 2003

September 8-11, 2003, Portorož, Slovenia

Ne pozabite!

Rok za oddajo povzetkov za letno srečanje našega društva je **30. april!**

Več informaciji o letošnji konferenci na strani <http://www.drustvo-js.si/port2003/>

Predavanje o novih smernicah na področju jedrske varnosti ob vključitvi Slovenije v EU

Serijo predavanj društva jedrskih strokovnjakov Slovenije je 2. aprila z zanimivo temo nadaljeval mag. Marjan F. Levstek, namestnik direktorja Uprave RS za jedrsko varnost. Opisal je nove smernice na področju jedrske varnosti in možnosti Evropske komisije, da ureja uporabo jedrske energije v državah članicah ki se je v Evropski uniji pojavila še posebno ob začetku njene širitve z državami s sovjetsko tehnologijo jedrskih elektrarn. Obstajala naj bi tudi možnost, da bodo jedrske objekte pregledovale inšpekcije iz drugih držav članic EU.

Predavatelj je predstavil predlog direktive, ki naj bi vladam držav članic nalagala, da uzakonijo letnice za dokončanje odlagališč radioaktivnih odpadkov, ki naj bi bile 2013 za NSRAO in 2018 za VRAO. Predavanje je popestrila tudi živahna debata, ki se je ob koncu razvila glede teh letnic med predstavniki Uprave RS za jedrsko varnost in predstavniki Agencije za radioaktivne odpadke.

Igor Lengar

OBVESTILA

Mednarodna agencija za atomsko energijo (International Atomic Energy Agency) obvešča članice in člane Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije o naslednjih prostih delovnih mestih:

Department of Management: Software Engineer (dve prosti mesti, čas zaposlitve tri leta ali eno leto, rok za oddajo prijav: 12. maj), Section Head (čas zaposlitve 3 leta, rok za oddajo prijav: 12. maj).

Department of Technical Co-operation: Implementation Officer (čas zaposlitve 3 leta, rok za oddajo prijav: 13. maj).

Department of Nuclear Sciences and Applications: Health Environmental Toxicologist (čas zaposlitve tri leta, rok za oddajo prijav: 13. maj), Programme Co-ordinator (čas zaposlitve tri leta, rok za oddajo prijav: 13. maj).

Za gradivo z natančnim opisom delovnih mest lahko zaprosite sekretarja društva dr. Igorja Jenčiča ali pa si dodatne informacije poiščete na Internetu <http://www.iaea.org/worldatom/jobs>.

Sestanek upravnega odbora DJS

26. marca je bil sestanek upravnega odbora Društva jedrskih strokovnjakov. Upravni odbor je razpravljal o prihodnji skupščini društva in potrdil članstvo dvema novima članoma.

NucNet so kratke novice, ki dnevno prihajajo na elektronske naslove prijavljenih posameznikov. Upravni odbor DJS vabi vse člane, ki želijo brezplačno prejemati **NucNet** novice, da se prijavijo pri sekretarju društva, dr. Igorju Jenčiču.

Umrl je prof. dr. Milan Osredkar, častni član Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

V njegov spomin objavljamo govor direktorja Instituta »Jožef Stefan« prof. dr. Vita Turka na žalni seji ob smrti prof. dr. Milana Osredkarja, 11. aprila 2003.

Skupaj nas je zbrala težka izguba. V torek, 8. aprila, nas je hudo prizadela novica, da je umrl naš sodelavec in dolgoletni direktor, častni meščan Ljubljane, nosilec partizanske spomenice 1941 in najvišjega odlikovanja zlati častni znak svobode R Slovenije, graditelj znanstvenih institutov v Sloveniji in eden od utemeljiteljev pomena in vloge znanosti pri nas, naš spoštovani učitelj, vzornik in prijatelj prof. Milan Osredkar. Vsekakor se uvršča prof. Osredkar med najbolj znane slovenske znanstvenike z velikim mednarodnim ugledom.

Prof. Milana Osredkarja je narava obdarila z izjemnimi darovi. Za uspešno kariero pa je potrebna poleg talenta tudi izjemna volja in predanost trdemu delu. Z vsem žarom in le njemu lastno energijo se je posvetil znanosti, njenim problemom ter iskanju poti za utemeljitev znanosti in njene vloge kot ključne komponente pri razvoju Slovenije. Zavedal se je, da je le odlično znanost, prepoznavno v svetu, možno vključevati in izrabljati v korist gospodarstva in s tem uspešno pripomoči k vedno bolj ekonomsko uspešni ekonomiji. Večkrat je rekel: »Znanost je mednarodna ali pa je ni.« Veliko je o tem pisal in govoril. Mnogo problemov, o katerih je razpravljal, je še dandanes aktualnih. Vse svoje kreativne zamisli je skušal s svojimi sodelavci udejaniti na Institutu »Jožef Stefan«, ki je bil del njega, njegov drugi dom. Vse bi dal in je tudi dal za naš institut. V tistih časih, ko je bil direktor, je znova in znova dokazoval, da je le kvalitetna znanost prvi pogoj za njeno uspešno izrabo pri uvajanju novih, modernih tehnologij. Prvi je bil, ki je uvedel na Institutu, s tem pa tudi v Sloveniji, kazalce kvalitete, tako imenovane kvantifikatorje, ki so stimulirali v takratnih razmerah kvalitetno raziskovalno delo. To je bilo ključnega pomena za kvalitetni dvig Instituta in njegovega raziskovalnega potenciala na eni strani ter vključevanja institutskih raziskovalnih kapacitet in izkušenj v gospodarstvo na drugi strani. Znana je tudi njegova zamisel tri plus tri, kar je pomenilo ob treh zagotovljenih milijardah dohodka iz državnih virov še dodatne tri milijarde iz gospodarstva. Zavedal se je namreč, da je naš institut na področju naravoslovnih in tehničnih ved predvsem okno v svet in da je ena od njegovih nalog tudi povečevati kompetitivnost slovenskega gospodarstva. Tako je postal IJS sinonim za kvalitetno slovensko znanost.

Dolga leta je tudi skrbel za kadrovsko politiko Instituta z edinim ciljem, da vzgajamo odlične, kvalitetne raziskovalce. Pri tem je bil strog tako do sebe kot do sodelavcev, saj je dobro vedel, kako poteka in kaj je potrebno za kvalitetno znanstveno ustvarjanje. Tako je zbiral najbolj nadarjene ljudi, jih pošiljal na podoktorska izpopolnjevanja v najboljše svetovne centre in jim po vrnitvi domov omogočil delo v stimulatívni in odprti atmosferi. Večkrat je rekel: »Ne rabimo 'fejst' fantov, ampak take, ki 'fejst' delajo.« Skrbel je tudi za reševanje stanovanjskih problemov mladih raziskovalcev in njihovih družin. Na Institutu pod njegovim vodstvom nikoli ni bilo politične diskriminacije, saj je ljudi cenil le po njihovem delu. Imel sem srečo, da sem pri tem z Milanom sodeloval od 1971. leta naprej. Bil mi je učitelj in vzornik.

Dovolite mi, da vsaj na kratko povem nekaj tudi iz njegovega bogatega življenja.

Rodil se je 19. oktobra 1919 v delavski družini, ki je imela pet bratov in od katerih so trije padli v partizanih. Študiral je elektrotehniko na Tehniški fakulteti in hkrati violončelo na Glasbeni akademiji. Vsem nam je znana njegova vloga pri ilegalni radijski postaji Osvobodilne fronte KRIČAČ, ki je bila prva uporniška radijska postaja v zasedeni Evropi med drugo svetovno vojno. Maja 1942 ga je okupator zaprl in poslal v taborišče Gonars, kjer se je vključil v kopanje rova za beg, ki se je posrečil osmim, njemu in še nekaterim pa to ni uspelo. Po kapitulaciji Italije se je pridružil partizanom ter imel razne

funkcije v enotah 18. brigade v Brdih in zahodni Benečiji. Bil je tudi ranjen in se zdravil v bolnici Franja. Po osvoboditvi je bil demobiliziran 1952. leta.

Diplomiral je iz fizike na Univerzi v Ljubljani in nato magistriral na Univerzi v New Yorku iz jedrske tehnike ter 1958. leta doktoriral na Univerzi v Ljubljani. Že 1948. leta mu je Boris Kidrič poveril nalogo, da pomaga pri razvoju in delu večjih raziskovalnih institutov in je tako leta 1952 prišel na Institut »Jožef Stefan«, kjer je bil pomočnik upravnika. Po doktoratu je odšel v Mednarodno agencijo za jedrsko energijo na Dunaj, kjer je bil nazadnje direktor oddelka za jedrske reaktorje. Po vrnitvi z Dunaja je bil od leta 1963 do leta 1975 direktor našega instituta, nato pa je postal član Izvršnega sveta SRS in predsednik prvega Republiškega komiteja za znanost – danes bi rekli prvi slovenski minister za znanost. Bil je tudi redni profesor Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani. Bil je strokovnjak za varnost reaktorjev in je uvedel tovrstne raziskave pri nas. Tudi po njegovi zaslugi jedrska elektrarna v Krškem varno obratuje že vrsto let. S svojega področja delovanja je objavil vrsto znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov, bil je izvedenec Združenih narodov na Jamajki, v Kostariki in Iraku ter dolgoletni vodja jugoslovanske delegacije na zasedanjih mednarodne komisije za jedrsko energijo. Bil je tudi gonilna sila pri ustanovitvi republiškega računskega centra v letu 1969 in je tako bistveno pripomogel k razvoju računalništva pri nas. Skrbel je za večjo povezavo z Univerzo, kjer je poučeval na Fakulteti za elektrotehniko dva predmeta: Eksperimentalna fizika in Reaktorji, na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo pa je vodil študij tretje stopnje iz Nuklearne tehnike in predmet Reaktorska tehnika vse do leta 1989, ko se je na Fakulteti za elektrotehniko upokojil.

Opravljal je še vrsto drugih funkcij. V času po osamosvojitvi, ko ni bilo nobenih materialov in gradiv o nastanku in zgodovini Slovenije, je dal idejo za izdajo knjižice Kratka zgodovina Slovenije, ki je izšla v angleščini in slovenščini, ter sodeloval pri njeni ureditvi. Prav tako je sodeloval pri publikaciji Slovenci v boju proti nacifašizmu, ki je izšla leta 1995 v petih jezikih in je bila uporabljena v ZDA na razstavi ob 50-letnici konca druge svetovne vojne. Ob 50-letnici Instituta je tudi izdal knjigo »Pripovedi o IJS«, ki zajema vso zgodovino nastanka Instituta do začetka devetdesetih let. Uspelo mu je prepričati vrsto sodelavcev instituta, da so napisali svoje prispevke ter tako prispevali k podobi instituta. Ravno pri oblikovanju knjige je Milan pokazal vso svojo širino in mu bomo za vloženi trud vedno hvaležni.

Dragi Milan, bil si izjemno pogumen in pokončen človek in vedno si sprejemal odgovornost za svoje odločitve, četudi niso bile v skladu s trenutno modno politično linijo. Zato smo te brezmejno cenili, še zlasti tisti, ki smo imeli priliko in srečo biti v ožjem krogu tvojih sodelavcev. Pogrešal bom tvoje nasvete in izmenjavo mnenj ter najine praktično vsakotedenske telefonske pogovore. Vedno si me poklical, ko sem se vrnil s potovanja v tujini, ter me spraševal o vsem, kar sem tam videl in izvedel. Ves čas si tudi živo spremljal dogajanje na Institutu. Še pred tremi tedni sva se pogovarjala pri tebi doma. Takrat nisem slutil, da je bil to najin zadnji pogovor.

Dragi Milan in spoštovani direktor, hvala ti za vse, kar si storil za vse nas in tvoj Institut. Vedno te bomo nosili s spoštovanjem in ljubeznijo v srcu tisti, ki smo te globoko poznali in vedeli, kaj vse ti je pomenil Institut in njegovi sodelavci. Izražam globoko sočutje vsem tvojim najbližjim. Slava ti in večni spomin.